

“Het is goed voor de sector om de bezuinigingen op natuur niet helemaal terug te draaien”

— Geert van Duinhoven (journalist)

Rik Grashoff, Tweedekamerlid GroenLinks

Bezuinigen op natuur is onzinnig en contraproductief

> Er zitten twee componenten aan de stelling: hoe efficiënt besteed je het geld voor natuurbescherming en hoeveel wil je bezuinigen op natuur in een tijd dat er miljarden ingeleverd moeten worden? Om met dat laatste te beginnen: eigenlijk gaat er relatief gezien maar weinig geld naar natuur. Het klinkt misschien raar, maar voor de rijksoverheid is het klein geld, zeker als je het vergelijkt met wat er naar zorg en onderwijs gaat. Om dan toch op natuur te gaan bezuinigen is onzinnig en contraproductief. Neemt niet weg dat het goed is om eens kritisch te kijken of het geld voor natuur altijd goed en efficiënt besteed wordt. Ik bespeur dat terreinbeheerders steeds vaker inzetten op leuke dingen, leuke dingen om het de bezoekers naar hun zin te maken. Een prachtige entree met alles er op en er aan. De mens is belangrijk, maar zo'n entree heeft voor de bezoeker weinig toegevoegde waarde. Dat kan echt vaak wat soberder. Ook denk ik dat er een serieuze discussie op gang moet komen over de vraag of beheerders niet wat meer met elkaar kunnen samenwerken. Ik weet dat ze dat al wel doen, maar ik zie nog te vaak bordjes dat ik het terrein van beheerder X verlaat en tegelijkertijd terrein van beheerder Y binnen kom. Dat moet denk ik efficiënter en dus goedkoper kunnen. Ik ben dus blij dat we als GroenLinks in het Lenteakkoord 200 miljoen voor natuur hebben kunnen opnemen. Dat is denk ik een kentering in het negatieve denken over natuur de laatste twee jaar. Een meerderheid van de Kamer is er nu mee akkoord gegaan dat we de grootste knelpunten echt moeten oplossen. Dat neemt niet weg dat er nog veel te doen is. Er ligt nog steeds het voorstel voor die rare minimalistische natuurwet van Bleker. Wat mij betreft komt die er niet. Samen met D66 en PvdA werken we aan een goede natuurbeschermingswet, de “wet Mooi Nederland”. Die ligt straks op 12 september alvast klaar.<

Ben Huisman, directeur Unie van Bosgroepen

Bezuinigingen hebben vooral de sfeer tussen partijen verziekt

> Je ziet dat door de bezuinigingen de natuureigenaren allerlei activiteiten hebben opgepakt die te maken hebben met geld verdienen. Er is een toenadering tot de markt, tot de recreatiesector. We zitten nog veel in de ideeënsfeer, maar er is een eerste stap gezet. Dat is een goede ontwikkeling, omdat hierdoor de waarde van natuur en landschap over de volle breedte aandacht krijgt. Afgelopen jaren hebben vooral de ecologische aspecten veel accent gekregen. Die oriëntatie wordt nu even flink opgeschud. Van de andere kant vind ik natuur een collectief goed dat van ons allemaal is. Het risico is groot dat er nu een grotere nadruk op alleen de economische kanten van natuur komt te liggen en de ecologie juist weer te weinig aandacht krijgt. Natuurlijk ben ik blij dat er nu een deel van de bezuinigingen is teruggedraaid. Die 200 miljoen zie ik vooral als morele winst. Natuurbeheerders zijn blij dat ze weer serieus genomen worden. Maar daarmee zijn we nog niet de oude. De bezuinigingen en de sfeer rondom natuurbeheer hebben de afgelopen twee jaar ook veel kapot gemaakt wat niet zo maar hersteld is, ook niet met 200 miljoen euro. Verschillende partijen zijn tegenover elkaar komen staan, zijn tegen elkaar opgezet. De kloof tussen natuur en landbouw lijkt groter dan ooit. Particulieren en terreinbeheerders staan ook meer tegenover elkaar dan nodig en wenselijk is. Die negatieve sfeer is zomaar niet uit de lucht. En dat terwijl alle partijen elkaar op regioniveau heel hard nodig hebben om samen te werken aan de kwaliteit van het landschap, waarvan natuur een wezenlijk deel uitmaakt. <

**Jan Jaap de Graeff, directeur
Natuurmonumenten**

Er waait weer een positieve wind, natuur doet er weer toe

> Ik ben het niet eens met deze stelling. Ten eerste verzet ik me tegen het feit dat natuurorganisaties verwend zouden zijn. Ik werk hier nu 8 jaar, maar we zijn niet verwend. Alle medewerkers hier proberen met elkaar de eindjes aan elkaar te knopen om zo de begroting rond te krijgen. Voor elke euro die wij van de overheid krijgen leggen wij er zelf nog eens twee bij. Geld dat we zelf bij elkaar hebben verdiend middels donaties, sponsors, en leden. Daarnaast moeten we ons goed realiseren dat de overheid natuur een belangrijk onderwerp vindt. Sinds de tweede Wereldoorlog geeft de overheid geld uit voor natuur. Niet zomaar, maar omdat we dat met z'n allen belangrijk vinden. Met de EHS is de bijdrage van de overheid sterker geworden, maar ook dat heeft de samenleving besloten omdat we de bescherming van natuur belangrijk vinden. Als de samenleving dat nu minder belangrijk zou gaan vinden, en de overheid ons niet meer zou steunen, betekent het niet dat wij opeens niets meer kunnen. Zeker in het beheer zullen we dan sommigen dingen niet meer kunnen. Dure natuurtypen, zoals bijvoorbeeld de Wieden en de Weerribben zullen we niet meer open kunnen houden. Voor dat soort natuur is een overheidsbijdrage noodzakelijk. Neemt niet weg dat er overal bezuinigd moet worden en dat die bezuinigingen leiden tot creativiteit. Deels kun je dat opvangen. Maar daar zit een natuurlijke grens aan. De beroemde National Trust lukt het maar niet om meer dan tien procent van de omzet te halen uit de verkoop van producten en het heffen van entree. Daarnaast heeft het verdienen een grens omdat het strijdig kan worden met je doelstellingen als natuurbeheerder. Simpel gezegd: je kunt een heel bos omhakken en het hout duur verkopen, maar dan is meteen je natuur ook weg. Daarnaast is er een grens in de verdien capaciteit omdat we een vereniging zijn: als we ons gaan opstellen als een commerciële organisatie, zullen onze leden en donateurs langzaam maar zeker gaan afhaken. Ik ben dus blij met het Lenteakkoord, hoewel het natuurlijk wel eerst getekend moet worden. Het goede vind ik vooral dat er een weer een positieve wind waait, natuur doet er weer toe. Als er zoveel miljard bezuinigd moet worden en dat er dan toch wat extra's komt voor natuur. Dat geeft een enorme motivatie, merk ik hier bij ons. Het geeft energie, natuur is weer een maatschappelijk belang.<

**Ronnie van Woudenberg, directeur
Federatie Particulier Grondbezit**

Prioriteit bij beheer van bestaande natuur

> Ik ben het eens met deze stelling, behalve voor wat betreft de bezuinigingen op het onderdeel beheer van bestaande bossen en natuurterreinen binnen en buiten de herijkte Ecologische Hoofdstructuur. De overheid dient conform het Subsiestelsel Natuur en Landschapsbeheer minimaal 84% van de standaardkostprijzen voor het beheer te vergoeden. In het kader van het Lenteakkoord is besloten dat vanaf 2013 jaarlijks 200 miljoen euro extra beschikbaar zal zijn voor natuurbeleid. Het terugdraaien van de bezuinigingen op het beheerbudget verdient steun. Onze bestaande bossen en natuurterreinen en daarmee ook landgoederen moeten langjarig en duurzaam worden beheerd. Gezien het toenemend belang van recreatief medegebruik van bossen en natuurterreinen is het meer dan wenselijk dat de eigenaar voor elk opengesteld terrein (binnen en buiten de EHS) een recreatietoeslag van minimaal 60 euro per hectare krijgt. Opengestelde en toegankelijke bossen en natuurterreinen voorzien in een grote maatschappelijke behoefte en versterken de legitimatie voor het verkrijgen van een overheidsbijdrage voor het beheer. De verwachting is dat de overheidsfinanciën meerjarig onder grote druk zullen blijven staan: meer geld voor de natuur zit er niet in. Ook de samenleving lijkt voor natuur minder over te hebben. We moeten de tering naar de nering zetten. Daarom is het belangrijk om meer dan voorheen nieuwe verdienconcepten ten behoeve van het beheer te ontwikkelen en toe te passen. De herijking van de Ecologische Hoofdstructuur moet doorgaan, de omvang heeft enige bijstelling. Het aanleggen van nieuwe natuur zonder dat daarvoor langjarig voldoende beheermiddelen beschikbaar zijn, is niet verstandig. Daar waar een nieuwe economische drager ten behoeve van het beheer kan worden ontwikkeld, kan landbouwgrond worden omgezet in natuur. Het gesubsidieerd aankopen van gronden voor natuurontwikkeling is niet meer noodzakelijk, behoudens bij hoge uitzondering maar dan op basis van gelijke berechtiging. De markt moet zijn werk doen.<